

Perlrott Csaba Vilmos (1880-1955)

Fiúakt almával, 1907 körül

/Ende/

Olaj, vászon 115x34 cm

Jelezve a hátoldalon: Perlrott Csaba, Ende

Irodalom:

- Perlrott Csaba Vilmos Művészete. Előszó: Bornemissza Géza. Bp. é.n.
- Dévényi Iván: Perlrott Csaba Vilmos. Művészet, 1970/8., 9.

Nagybánya és Párizs a 20. századi magyar festészet Mekkája, alfája és omegája voltak. Az 1903-tól a francia fővárosban tartózkodó Czóbel Béla a helyszínre hívta a nagybányai kolónia néhány fiatal tagját. Perlrott Csaba Vilmos 1905-ben érkezett, egy időre maga mögött hagyva a naturalizmus és plein air "természet és érzés" problémakörét vállaló hazai irányokat.

A képzőművészeti újítások lázában égő város nemcsak művészeinket ejtette bámulatba, de a Salon d'Automne éves tárlata, a Fauve-ok, Matisse, Derain, Vlaminck, Van Dongen képei szenzációt keltettek a Szajna-parti város közönségének köreiben is.

Festőink így tudósítottak az eseményekről: Originális új hangokat hallunk, melyektől rémülve fut a közönség, nem tudván mértéket ráhúzni, mert nincsenek reminiscenciái, miket más képeknél is látott volna. "Perlrott Csaba Vilmos, az első nagybányai nemzedék tagjai által neósnaq gúnyolt művész ecsetje alól egymás után kerültek ki az új látásmódról tanúszkodó, Párizsban és az erdélyi művésztelepen festett vásznak."

Látta megtapasztalta és hazahozta e féktelen erejű piktúrát.

Matisse-ék mozgalmá, Cézanne bővölete, Gauguin csodálata és a nagyhírű múzeumok remekműveinek megismerése alakították stílusát.

A *Fiúakt almával* című kép a korai periódus kitűnő alkotása.

A fauve-osan tiszta, keveretlen színek kíséretében jelentkező Gauguin hatás szembetűnő. Ám Perlrott eredően természetelvű festő, Nagybánya neveltje. Ennek lényegét még abban az esetben is megőrzi, mikor mondanóját dekoratív átrással tárja elénk. Modernsége a hazai hagyományok talajába ágyazódott. A finoman kidolgozott, mértéktartóan részletező motívumok megélt természet-élményről vallanak. A bűnbeesés történetére utaló jelenet, a mű címe /Ende/ - bizonyos fokig szellemisége -, a figura beállítása, pikturális felfogása a Gauguin művészetéből nyert ösztönzés nyomán születhetett, mely rövid ideig, de annál intenzívebben járta át képeit. Hasonló szemléletű neós képekkel 1907-ben, a Könyves Kálmán Szalonban találkozhattak az érdeklődők.

A francia mester átütő erejét az egyik legkonzervatívabb nagybányai alkotó, Thorma János is elismerte: "Ez az ember

lett a művészet választóvize, a tehetségtelen népség szétválasztója."

Perlrott Csaba Vilmos életművét megcsonkította az idő. Felfedezés erejével hatnak az előkerülő ismeretlen vagy ritkán látott neós munkák. Néhány éve a galéria árverésén bukkant fel a *Verőfényes udvar Nagybányán* című mű.

A két figyelemre méltó alkotás egyazon korszak termése, nyugat-európai modernségük mellett gyökeresen nagybányaiak. Ez a sajátosság átizzik a képeken azonos motívumokkal megfestett természeti látvány lüktető zöldjein, játékos sárgáin, vörösein.

A *Fiúakt almával (Ende)* elegáns formájával is kitűnik a gazdag oeuvre-ből.

(kb)

53. ▶

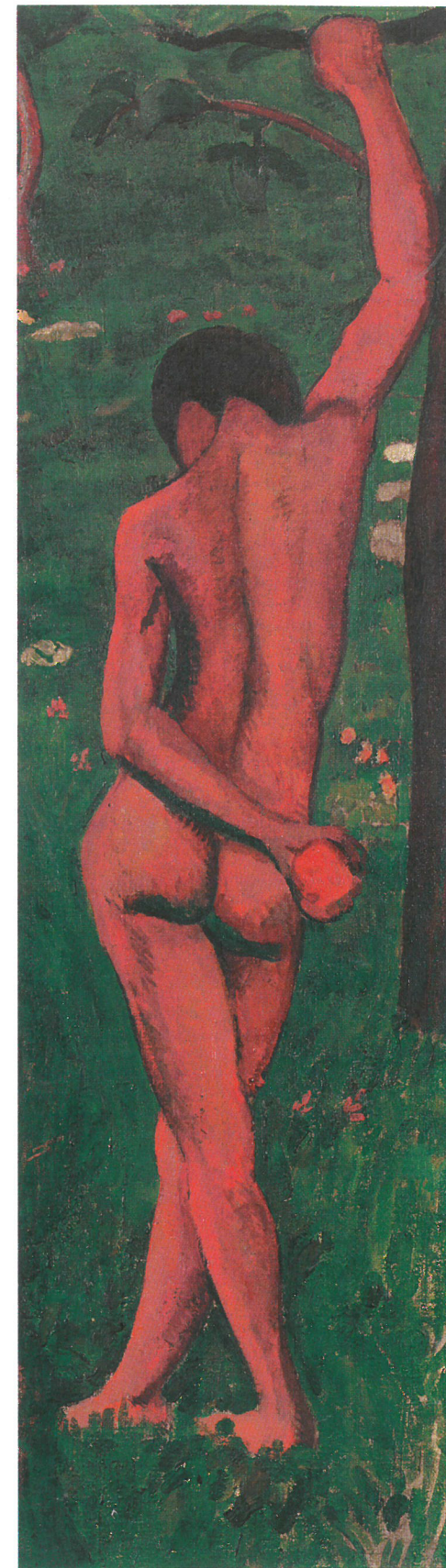
Perlrott Csaba Vilmos (1880-1955)

Fiúakt almával /Ende/

Olaj, vászon 115x34 cm

Jelezve hátul: Perlrott Csaba, Ende

Kikiáltási ár: 3.800.000 Ft

53.